

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 52
van **ROB BEENDERS**
datum: 20 oktober 2015

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Doven en slechthorenden - Ondersteuning

Graag stel ik de minister de volgende vragen m.b.t. de problematiek van doven en slechthorenden in Vlaanderen.

1. Hoeveel doven telt Vlaanderen? Graag een opdeling per leeftijdscategorie (-18j, 19-30j, 31-50j en +50j).
2. Hoeveel slechthorenden telt Vlaanderen? Graag een opdeling per leeftijdscategorie (-18j, 19-30j, 31-50j en +50j).
3. Op welke ondersteuning van de Vlaamse overheid kunnen doven een beroep doen? Graag een opdeling voor volgende categorieën: wonen en opvang, mobiliteit, vrije tijd, leren en werken.
4. Op welke ondersteuning van de Vlaamse overheid kunnen slechthorenden een beroep doen? Graag een opdeling voor volgende categorieën: wonen en opvang, mobiliteit, vrije tijd, leren en werken.
5. Welke budgetten worden vanuit de Vlaamse overheid jaarlijks uitgetrokken ter financiering van de acties en ondersteuning opgenomen in deelvraag 3 en 4?
6. Welke acties ter sensibilisering van de problematiek van doven en slechthorenden worden opgezet vanuit de Vlaamse overheid?

ANTWOORD

op vraag nr. 52 van 20 oktober 2015

van **ROB BEENDERS**

1. Doven en slechthorenden zijn een heterogene groep die niet te reduceren valt tot een doelgroep. Ze verschillen onderling door de aard en de diagnose van de doofheid/slechthorendheid, de graad van gehoorverlies en het tijdstip waarop de problemen opduiken, evenals de interactie tussen de doofheid en andere handicaps. Dat kan een zintuiglijke handicap zijn, zoals bij doof-blinden, dat kan ook een lichamelijke handicap of een verstandelijke handicap zijn. Ook zijn er doven met een combinatie van meerdere handicaps, zoals verstandelijk gehandicapte doof-blinden. Doven of slechthorenden zijn bovendien niet verplicht zich te laten registreren als persoon met een auditieve beperking waardoor er geen cijfers bestaan over het totaal aantal doven en slechthorenden in Vlaanderen. Gezien het ontbreken van concrete cijfers over het aantal doven en slechthorenden in Vlaanderen is het onmogelijk om hiervan de gevraagde opdeling per leeftijdscategorie te geven. Pas vanaf het moment dat personen te kennen geven dat ze gebruik willen maken van de ondersteuning die er vanuit de Vlaamse overheid (vb. VAPH, VDAB, Onderwijs, ...) aan doven of slechthorenden wordt geboden, moeten zij aantonen dat ze daadwerkelijk doof of slechthorend zijn. Als men als dove een tussenkomst wil voor de ondersteuning van een tolk Vlaamse Gebarentaal in werk, onderwijs en leefsituatie dan moet men als dove gekend zijn bij het Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven vzw (CAB). Op basis van statistieken aangeleverd door het CAB was het mogelijk om voor 1.994 doven die recht hebben op een tussenkomst voor een tolk Vlaamse Gebarentaal de gevraagde opdeling in leeftijdscategorieën te maken. Vaak zijn dit prelinguale doven die de Vlaamse Gebarentaal als hun moedertaal beschouwen. Postlinguaal doven evenals plotsdoven en doven die niet voldoen aan de criteria om recht te hebben op een tussenkomst voor tolk VGT (vb. leeftijdscriteria) zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

Leeftijdsklasse	Aantal doven
<18	92
18-30	380
31-50	651
>50	663
Ongekend	208
	1994

2. Zie punt 1. Pas vanaf het moment dat personen te kennen geven dat ze gebruik willen maken van de ondersteuning die er vanuit de Vlaamse overheid (vb. VAPH, VDAB, Onderwijs, ...) of Federale overheid (vb. RIZIV) aan slechthorenden wordt geboden, moeten zij aantonen dat ze daadwerkelijk slechthorend zijn. Een ondersteuning gevraagd door de meeste slechthorenden is een hoortoestel. Gezien dit een Federale tussenkomst betreft en dit geregeld wordt door het RIZIV is het RIZIV dan ook het best geplaatst om deze cijfers aan te leveren.
3. Doven en slechthorenden kunnen beroep doen op ondersteuning in de leefsituatie (VAPH), op ondersteuning in de werksituatie (VDAB) en op ondersteuning bij het leren (onderwijs).
Ondersteuning in de leefsituatie (vrije tijd, wonen en opvang) gebeurt door het VAPH via een financiële tegemoetkoming voor hulpmiddelen of door het aanbieden van

zorg. Onder specifieke voorwaarden geeft het VAPH een financiële tegemoetkoming aan doven en slechthorenden voor hoorhulpmiddelen gebruikt in de thuissituatie. Aan gezinnen met een doof of slechthorend kind of volwassene met een auditieve beperking verlenen thuisbegeleidingsdiensten opvoedingsbijstand en algemene ondersteuning. Deze thuisbegeleidingsdiensten hebben zowel een rechtstreeks toegankelijk hulpaanbod als een niet-rechtstreeks toegankelijk hulpaanbod. Heeft men als dove of slechthorende nood aan intensieve ondersteuning dan kan men gebruik maken van een multifunctioneel centrum (tot en met de leeftijd van 21 jaar, uitzonderlijk tot en met 25 jaar). Vanaf 18 jaar (uitzonderlijk vanaf 16 jaar) kan men gebruik maken van een flexibel aanbodscentrum meerderjarigen (FAM). MFC en FAM maken het mogelijk om meer ondersteuning op maat voor doven en slechthorenden aan te bieden doordat er meer combinatiemogelijkheden zijn en er vlotter kan worden geschakeld tussen diverse ondersteuningsvormen.

Wat betreft de ondersteuning in de werksituatie en bij het leren, daarvoor verwijs ik naar mijn collega's die bevoegd zijn voor de respectievelijke beleidsdomeinen. Via de samenwerking tussen de betrokken administraties rond de ondersteuning van doven en slechthorenden, ontving ik volgende informatie:

Ondersteuning in de werksituatie gebeurt door de VDAB via Bijzondere TewerkstellingsOndersteunende Maatregelen (BTOM). De BTOM vertalen zich voor doven en slechthorenden in o.a. bijstand tolk Vlaamse Gebarentaal, tegemoetkoming arbeidspostaanpassing en arbeidsgereedschap, de Vlaamse ondersteuningspremie en tewerkstelling lokale diensteneconomie, maatwerkbedrijf of -afdeling als de dove of slechthorende werkzoekende tijdelijk of definitief niet in het gewone arbeidscircuit kan werken.

Ondersteuning bij het leren gebeurt door onderwijs via o.a. bijstand tolk Vlaamse Gebarentaal. Daarnaast kan de Cel Speciale Onderwijsleermiddelen onder specifieke voorwaarden een financiële tegemoetkoming geven aan doven en slechthorenden voor hoorhulpmiddelen gebruikt in de klas. Met haar tegemoetkoming van Pedagogische hulp bij hogere studies biedt het VAPH ook ondersteuning bij het leren. Daarnaast geeft het VAPH een financiële tegemoetkoming aan doven en slechthorenden voor hoorhulpmiddelen gebruikt in de thuissituatie en ook inzetbaar zijn in de klas.

4. Zie punt 3.
5. Gelet op het feit dat doven en slechthorenden geen aparte homogene doelgroepen zijn (eerder een heterogene groep, zie het antwoord op vraag 1.), en gelet op het feit dat het zeer dikwijls gaat om personen met een meervoudige handicap, was het niet mogelijk om uit het geheel van de financiële ondersteuningsmaatregelen, geboden door de Vlaamse overheid aan personen met een handicap, specifiek de financiering van ondersteuningsmaatregelen aan doven en slechthorenden te differentiëren.
6. Door de Vlaamse overheid worden er geen aparte specifieke sensibiliseringsacties opgezet voor doven en slechthorenden. Wel wordt zowel binnen het beleid als binnen de administraties van de Vlaamse overheid een inclusief beleid nagestreefd waarbij er steeds voldoende aandacht is voor de noden van doven en slechthorenden.